

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Jozef Dvonč, primátor mesta Nitry
Číslo materiálu:	905/2013 - 1
Názov materiálu:	Návrh na umiestnenie tureckého vojnového pamätníka a obnovu tureckých vojnových hrobov v Nitre
Spracovateľ:	Ing. arch. Jozef Hrozenský, PhD., hlavný architekt mesta Nitry Mgr. Dagmar Bojdová, vedúca odboru kultúry Ing. Štefan Lančarič, PhD., referent pre koncepciu sídelnej zelene Mgr. Tereza Zaujecová, referentka pre pamätihodnosti
Napísal:	Mgr. Tereza Zaujecová
Prizvať:	
Dátum rokovania MZ:	27.6.2013
Dátum vyhotovenia:	13.6.2013

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre p r e r o k o v a l o Návrh na umiestnenie tureckého vojnového pamätníka a obnovu tureckých vojnových hrobov v Nitre s c h v a ľ u j e alternatívu č.....

Podpis predkladateľa:	

Návrh na umiestnenie tureckého vojnového pamätníka a obnovu tureckých vojnových hrobov v Nitre

Materiál je predložený na základe návrhu Spoločnej slovensko-tureckej medzivládnej komisie pre starostlivosť o vojnové hroby, ktorým sa obrátila na Mesto Nitra.

Dňa 30.10.2012 boli prijatí členovia Spoločnej slovensko-tureckej medzivládnej komisie pre starostlivosť o vojnové hroby na pôde Mesta Nitry. Na spoločnom rokovaní vyslovili požiadavku umiestniť na území mesta Nitra vojnový pamätník padlým tureckým vojakom, ktorí tu počas I. sv. vojny bojovali a sú tu pochovaní. Pamätník by bol spoločným pamätníkom pre všetkým tureckým vojakom padlých na území Slovenska. Delegácia navštívila vojenský cintorín v Nitre - Mlynárčiach, kde sú pochovaní aj tureckí vojaci.

Mesto Nitra bolo vyzvané na určenie podmienok a požiadaviek, ktoré by mala turecká strana dodržať pri tvorbe a umiestnení pamätníka, ak by Mesto Nitra prijalo ponuku postaviť pamätník.

I. alternatíva

Realizovať pamätník formou pamätnej tabule osadenej vo vstupnej časti cintorína. Forma pamätnej tabule, jej architektonické, tvaroslovné a materiálové riešenie budú bližšie špecifikované v rámci projektovej dokumentácie. Návrh bude rešpektovať charakter a ducha miesta lokality tak, aby sa do areálu nevnášali výrazovo nevhodné prvky.

II. alternatíva

Realizovať pamätník ako samostatný solitér v zmysle požiadaviek tureckej strany, podmieniť realizáciu pamätníka vybudovaním prístupového chodníka a úpravou areálu cintorína.

III.

Nerealizovať pamätník na území mesta Nitry.

Dôvodová správa

Návrh bol predložený na pripomienkovanie komisiám MZ, Správe cintorínov v Nitre, útvaru hlavného architekta a odboru kultúry MsÚ v Nitre.

1/Správa cintorínov vo svojom stanovisku uvádza, že na vojenskom cintoríne z I. sv. vojny v Nitre - Mlynárčiach sú pochovaní vojaci rôznych národností a vierovyznaní, ale aj civilisti. Všetci tu bojovali spoločne a preto na ich počesť tu bol osadený pamätník znázorňujúci vojaka od akad. soch. Júliusa Bartfaya. Vzhľadom na tieto skutočnosti by nebolo vhodné umiestniť pamätník iba vojakom jednej národnosti.

2/ Útvar hlavného architekta a odbor kultúry po spoločnej tvaromiestnej obhliadke vojenského cintorína v Nitre - Mlynárčiach odporúča s ohľadom na požiadavku tureckej strany umiestniť pamätník na tomto mieste. Podmienkou je aby mal pamätník formu pamätnej tabule osadenej vo vstupnej časti cintorína. Riešenie pamätníka formou solitéru nie je vzhľadom na *genia loci* miesta a skutočnosť, že je tu veľa vojakov inej národnosti /sú tu pochovaní 4 vojaci tureckej národnosti zo všetkých 438 vojakov/, nie je vhodné. Ak by turecká strana mala záujem o rekonštrukciu hrobov tureckých vojakov, je to možné realizovať na základe vzorového projektu rekonštrukcie hrobového miesta.

3/Komisia pre územné plánovanie, architektúru a investičnú činnosť pri MZ v Nitre súhlasí s umiestnením pamätníka na vojenskom cintoríne v Nitre a podmieňuje ako súčasť riešenia pamätníka vybudovať prístupový chodník a zrealizovať úpravu areálu cintorína. Komisia tiež navrhuje, aby žiadateľ predložil architektonický návrh so zapracovanými podmienkami na posúdenie Mestu Nitra.

4/Komisia pre kultúru, cestovný ruch a zahraničné vzťahy prerokovala žiadosť, ocenila snahu o skultúrnenie vojenského cintorína, avšak v záujme zachovania jednotného vizuálu zamýšľanej obnovy miesta, neodporúča umiestnenie tureckého pamätníka v Nitre.

Mestská rada prerokovala Návrh na umiestnenie tureckého vojnového pamätníka a obnovu tureckých vojnových hrobov na svojom zasadnutí dňa 23.4.2013.

V zmysle uznesenia č. 246/2013 – MR bol materiál dopracovaný útvar hlavného architekta o návrh architektonickej štúdie, ktorá by sa uplatnila pri zadávaní podmienok tureckej strane, v prípade umiestnenia pamätníka na vojenskom cintoríne v Nitre /príloha 1, 2A, 2B/.

Súčasťou návrhu je lokalizácia miesta umiestnenia pamätníka a náčrt grafického stvárnenia pamätníka.

Predpokladaná cena jednej sekvencie v zmysle priloženého návrhu je cca. 700 €.

Na vojenskom cintoríne je spolu pochovaných 20 národností, tzn. spolu 14 000 €.

V prípade záujmu zástupcov iných dotknutých národností, bude ponúknutá možnosť uctiť si padlých vojakov obdobným spôsobom.

Mestská rada prerokovala Návrh na umiestnenie tureckého vojnového pamätníka a obnovu tureckých vojnových hrobov na svojom zasadnutí dňa 11.6.2013. V zmysle uznesenia č. 351/2013 – MR odporúča MZ v Nitre schváliť alternatívu č.1.

Národnosť	Parcela											Spolu
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	N	
RUS	4	6	10	8	1	3	7	9	16	19	2	83
Čech	3	4	4	10	2	1	1	1	1	1	0	28
POLIAK	6	3	2	3	0	0	1	0	0	2	0	17
MAĐAR	8	6	12	8	3	5	5	7	25	21	1	100
NEMEC	7	9	5	4	0	0	1	1	0	1	0	28
RAKÚŠAN	5	4	4	4	0	0	1	0	0	1	0	19
SLOVÁK	1	4	0	1	2	2	7	5	8	14	2	44
JUHOSLOVAN	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
CHORVÁT	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	0	4
SRB	0	0	0	1	0	1	3	3	4	7	3	19
BOSNIAK	0	1	0	0	turek 1	0	0	4	1	2	0	9
SLAVÓN	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
GALÍCIA	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	4
RUMUN	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	5
ČIER.HORA	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
SHS	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
TUREK	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	3 + 1 = 4
TALIAN	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	5
HERCEG.	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3
DALM.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
CIVIL	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5
BEZ MENA	1	0	2	2	1	1	1	3	5	7	0	23
BEZ NÁRODNOSTI	3	0	3	3	5	0	1	1	6	2	2	24
SPOLU	38	42	45	44	15	15	1 spoločný 36	39	72	84	11	430

ntorín

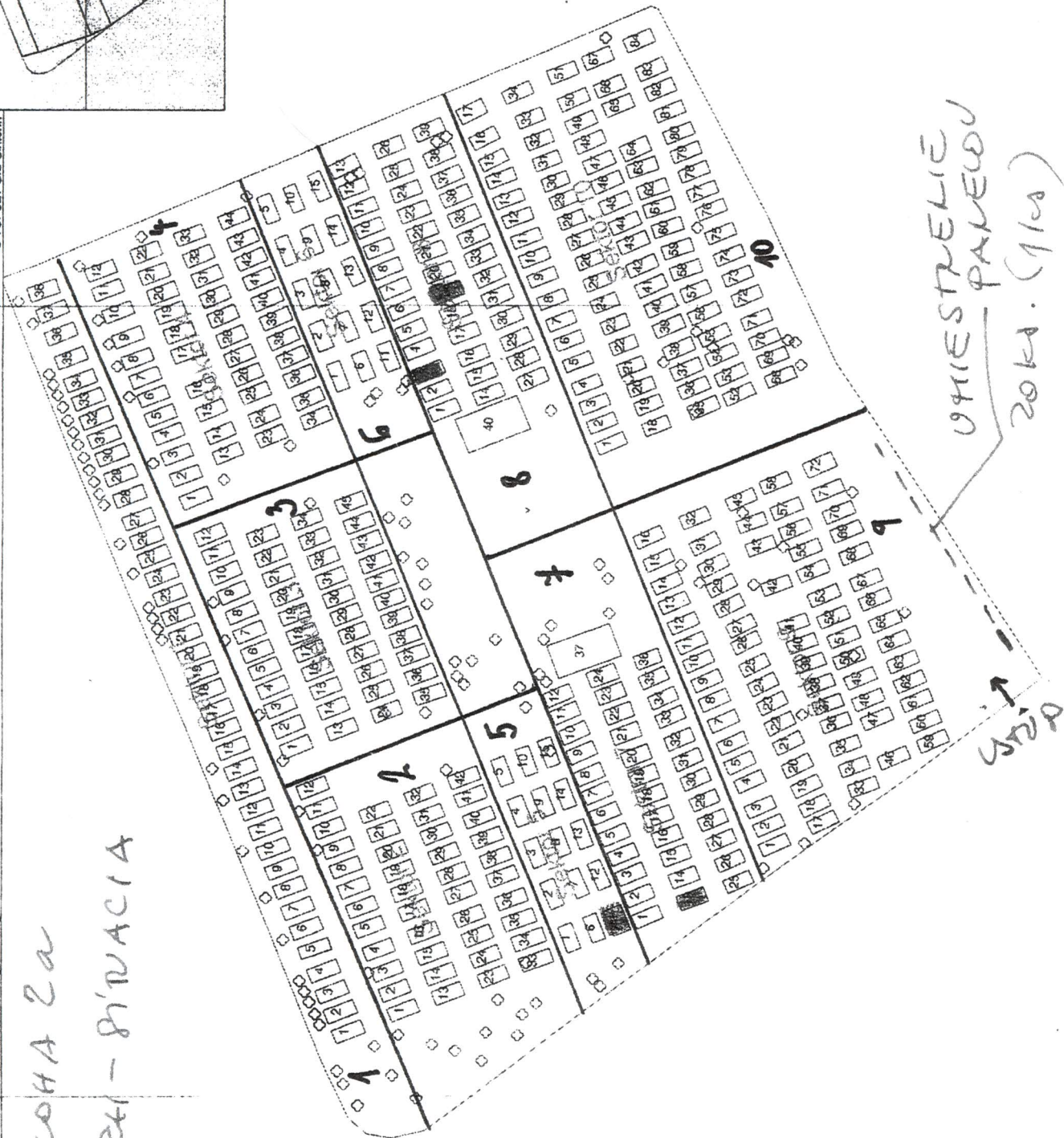
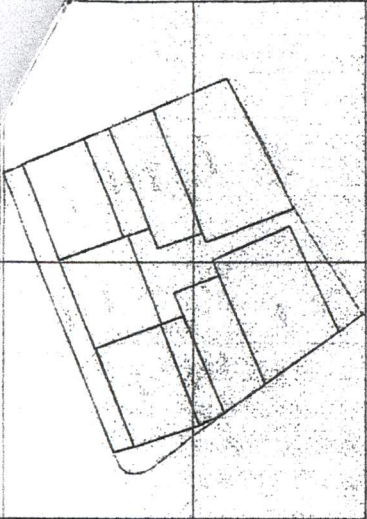
i pre vnútornú potrebu. Nepoužiteľné pre právne účely.
lo a názov cintorína - 14:Cintorín Vojenský

PRÍCOHA ZA
VÁURTI - SIVACIA

Tlačené 21.5.2013 (11:21)

Mierka 1:400

© TOPSET GIS Cintorín

Príloha 2B - ideový návrh

